

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

Diplomová práce

2016

BcA. Tereza Kramperová

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

Diplomová práce

AUTORSKÁ KNIHA
PŘÍBĚH POLÍVKY

BcA. Tereza Kramperová

Plzeň 2016

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

Katedra designu

Studijní program Design

Studijní obor Ilustrace a grafický design

Specializace Grafický design

Diplomová práce

AUTORSKÁ KNIHA
PŘÍBĚH POLÍVKY

BcA. Tereza Kramperová

Vedoucí práce: Doc. MgA. Kristýna Fišerová
Katedra designu
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara
Západočeské univerzity v Plzni

Plzeň 2016

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **BcA. Tereza KRAMPEROVÁ**
Osobní číslo: **D13N0144P**
Studijní program: **N8208 Design**
Studijní obor: **Ilustrace a grafický design, specializace Grafický design**
Název tématu: **Autorská kniha**
Zadávací katedra: **Katedra designu**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Minimální rozsah prací:

Počet: 3 ks Formát: A5 - B1, min 32 stran

Popis realizace: Knižní projekt založený na autorském zpracování vlastního zvoleného tématu. Finální zpracování v podobě funkční makety knihy.

Výstup: Autorská kniha

Průběžné plnění úkolů dle pokynů vedoucího práce (a příp. konzultanta, je-li stanoven) a pravidelné konzultace do termínu odevzdání práce 1x týdně v rámci semináře ke kvalifikační práci.

Postup realizace:

1) listopad: Teoretická část práce: (bod 1. - 3. - uvědomit si, kdo jsem, odkud přicházím, kam směřuji - dříve, nežli začnu pracovat). Z toho vyplývá výběr tématu a cíl práce.

Praktická práce - sběr materiálů a průběžné intenzivní studium zdrojů.

2) prosinec: Předložení řady skic a variant řešení.

3) leden: Varianty pracovní verze, volba nejvhodnější varianty, průběžná práce na praktické části závěrečné práce.

4) únor: Předložení adekvátně rozpracované praktické části závěrečné práce, předložení rozpracované teoretické části závěrečné práce v souladu s doporučenou osnovou a dle pokynů konzultanta teoretické části práce.

5) březen: Realizace výsledného projektu, předložení pracovní verze kompletní teoretické práce.

6) duben: Finalizace a odevzdání:

(finalizace projektu, dokončení teoretické i praktické části práce, příprava prezentace, odevzdání obou částí práce pro udělení zápočtu).

Obhajoba:

červen - Obhajoba + prezentace kvalifikační práce na CD/DVD (v podobě pro tisk)

Rozsah praktické části: **vyplyne ze zpracování DP**
Rozsah teoretické části: **min. 15 normostran textu**
Forma zpracování diplomové práce: **tištěná**
Seznam odborné literatury:

JANÁKOVÁ, Iva. *Ladislav Sutnar Praha New York design in action.* Praha: Uměleckoprůmyslové muzeum, 2003. ISBN 80-7101-050-2.
BERAN, Vladimír. *Typografický manuál.* Praha: Kafka design, 2003. ISBN 0-901824-0-2.
KOČIČKA, P., BLAŽEK, F. *Praktická typografie.* Brno: Computer Press, 2007. ISBN 80-7226-385-4.
PECINA, Martin. *Knihy a Typografie.* Brno: Host, 2012. ISBN 978-80-7294-813-0.
TIMOTHY, Samara. *Grafický design.* Bratislava: Slovart, 2008. ISBN 978-80-7391-030-3.

Vedoucí diplomové práce: **Doc. MgA. Kristýna Fišerová**
Katedra designu

Datum zadání diplomové práce: **31. května 2015**

Termín odevzdání diplomové práce: **29. dubna 2016**

Doc. akad. mal. Josef Mištera
děkan

s k e k e r
Doc. akad. mal. František Steker
vedoucí katedry

V Plzni dne 14. září 2015

Prohlašuji, že jsem práci zpracovala samostatně a použila jen uvedených pramenů a literatury.

Plzeň, duben 2016

.....
podpis autora

OBSAH

1/ MÉ DOSAVADNÍ DÍLO V KONTEXTU SPECIALIZACE	8
2/ TÉMA A DŮVOD JEHO VOLBY	9
2.1/ Téma	9
2.2/ Důvod volby tématu	9
3/ CÍL PRÁCE	11
4/ PROCES PŘÍPRAVY	12
4.1/ Kniha	12
4.2/ Doprovodné materiály	13
5/ PROCES TVORBY	15
6/ TECHNOLOGICKÁ SPECIFIKA	20
6.1/ Kniha	20
6.2/ Doprovodné materiály	21
7/ POPIS DÍLA	23
8/ PŘÍNOS PRÁCE PRO DANÝ OBOR	24
9/ SILNÉ STRÁNKY	25
10/ SLABÉ STRÁNKY	26

11/ SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	27
11.1/ Knižní a periodická literatura	27
11.2/ Internetové zdroje	27
12/ RESUMÉ	30
13/ SEZNAM PŘÍLOH	32

1/ MÉ DOSAVADNÍ DÍLO V KONTEXTU SPECIALIZACE

Grafickému designu jsem se aktivně začala věnovat s příchodem na střední školu. Díky studiu na Hellichově střední průmyslové škole grafické jsem získala nové znalosti z historie oboru, zkušenosti s prací s grafickými editory, ale i s řemeslnou výrobou a technologiemi, na jejichž výuku je zde stále kladen silný důraz. Tyto nabyté dovednosti však bylo zapotřebí rozvíjet dalším studiem a získáváním zkušeností pod vedením pedagogů, nikoli vrhnutím se do praxe. Nyní, po šesti letech studia na Fakultě designu a umění Ladislava Sutnara (dříve Ústavu umění a designu) Západočeské univerzity v Plzni, vím, že volba pokračovat ve studiu oboru grafického designu byla správná.

Tento obor je velmi specifický, plný vizuálních vjemů. Stejně tak, jako se vyvíjí vše okolo nás, transformuje se i grafický design a náš přístup k němu. Díky možnostem zkoušet nové věci můžeme poznávat, co je a co není našemu srdci blízké, naší tvorbě přirozené. A tak jsem během svého studia, ale i díky praxi mimo půdu školy, měla možnost zjistit, že ačkoli je čím dál větší poptávka po designu v digitální podobě, není pro mě tento směr tolik zajímavý jako práce, jejímž výsledkem je tištěná podoba.

V několika posledních letech jsem našla zálibu v pořizování fotografií, především časoběrných snímků či různých sérií. Tyto podklady ráda propojuji s autorskými příběhy a prací s typografií. Proto mám nejraději úkoly a zakázky, jejichž zadání zahrnuje práci jak s různými technikami, tak i materiály a jejichž výsledným výstupem bývá tisk.

Šest let studia je dlouhá doba, ale nově nabytým zkušenostem, silným přátelstvím, podniknutým výpravám za uměním a předaným vědomostem od našich pedagogů, kterých se mi během tohoto období dostalo, vděčím za to, že se nyní mohu věnovat grafickému designu nejen v rámci školních projektů, ale i v praxi. A to je vlastně cesta, na níž jsem se díky svému studiu chtěla dostat.

2/ TÉMA A DŮVOD JEHO VOLBY

2.1/ Téma

Pro svou diplomovou práci jsem si vybrala téma „Autorská kniha“. Jde tedy o knižní projekt založený na autorském zpracování vlastního zvoleného námětu, přičemž mnou vybraný motiv se zabývá nedílnou součástí gastronomie, polévkami. Celému projektu jsem dala název Příběh Polívky.

2.2/ Důvod volby tématu

Nejde si nevšimnout, že doba, ve které žijeme je víc než zběsilá. I kdybychom na tuto skutečnost snad chtěli zapomenout, někdo nám ji jistě brzy připomene. Ano, je to doba plná moderních strojů a technologií, plná stresu a krutých deadlineů. Doba plná promyšlených strategií a honby za něčím, co stále nedokážu pochopit. Proto si čím dál tím víc vážím okamžiků, kdy se najednou všechno trochu zpomalí. A kdy tento moment nastává? Například kdy mám vybitý telefon, když se procházím po lese, když v centru spadne trolej... nebo když jím. Je to tak! I když přeskočíme fakta o nezbytnosti příjmu výživových látek do našeho těla, je jídlo stále nesmírně významnou součástí lidského života a má jednu zvláštní moc: přibrzdit náš jindy zrychlený svět.

Já osobně si velmi libuji ve chvílích, kdy se se svými blízkými mohu sejít nad společným jídlem, ať už v restauraci, či u někoho z nás doma. A co mě z celého menu vždy nejvíce potěší? Dobrá polévka. Zaručeně! Miluji polévky, a to již od dětství! Myslela jsem si, že jsem spíše výjimkou, ale přesvědčila jsem se o opaku.

Z omylu mě vyvedla karlínská Polévkárna, což je nejstarší pražský podnik specializující se zejména na polévky. Denně odtud odcházejí desítky spokojených strávnicků, kteří jsou milovníky polévek stejně jako já. V nabídce tu obvykle najdou čtyři druhy polévek

a spousty dalších slaných i sladkých dobrot, které připravují paní kuchařky původem z Gruzie. A jak to všechno vím? Jelikož jsem zde rok pracovala, a ačkoli jsem v tomto

období polévku snad i snídala, nikdy se mi nepřejdla. Mám pocit, že to v mém případě ani není možné. Zkrátka jsme si asi souzeny.

Slangově by se dalo říct, že polévky jsou jednoduše IN. Dokáží povzbudit funkci zažívacího traktu, přirozeně zvyšují apetit a dodávají našemu tělu tekutiny i potřebné vitaminy a vlákninu. Také nám pomáhají v období redukce váhy, jsou relativně levné, dostupné, a co je mě osobně velmi sympatické, i snadné na přípravu.

Tento polévkový trend mi je blízký a jsem přesvědčena, že v případě, že nás dané téma skutečně zajímá, má smysl pokusit se jej uchopit, zpracovat a předat ho dál, někomu jinému.

3/ CÍL PRÁCE

Cílem mé práce bylo vytvořit knihu s autorsky zpracovaným obsahem na již zmiňované téma. Knihu, která by pojednávala o polévkách, ale nebyla typickou kuchařkou, jak by se mohla většina lidí mylně domnívat.

Velkým trendem současnosti je zajímat se o kvalitu a původ potravin, zkoušet exotické, donedávna nedostupné ingredience, poznávat nové chutě, vůně a kombinace, navštěvovat gastro podniky a o všechny nové zkušenosti se dělit se svými blízkými, nebo nejlépe i se všemi ostatními, třeba na sociálních sítích. Jednoduše: jídlo, to je životní styl.

Zamyslela jsem se tedy nad tímto způsobem života a rozhodla jsem se vytvořit jakousi lifestyleovou knihu pro všechny fajnšmekry, a především pro milovníky polévek, která snad čtenáři nabídne nové informace a tematickou zábavu.

V knize se snažím zpracovat toto zdánlivě prosté téma tak, aby byl její obsah pestrý, pokud možno poučný, ale i zábavný. Publikace nabádá majitele k tomu, aby si ji personalizoval podle svých představ a potřeb, takže v momentě, kdy se dostane do čtenářových rukou, stane se kniha prostorem pro jeho myšlenky, poznámky a fotografie, které dotvářejí jeho vlastní Příběh Polívky.

4/ PROCES PŘÍPRAVY

4.1/ Autorská kniha

Na počátku každé práce stojí myšlenka, kterou je nutné analyzovat tak dlouho, než jsme si jisti, že je hodná realizace. Proto se vždy snažím věnovat začátek procesu přípravy důkladné rešerši a seznámení se s daným tématem a jeho problematikou.

Svou bakalářskou práci jsem před třemi lety vypracovala na téma Ilustrovaná kniha. Tehdy jsem se zajímala o historii knihy již od nejstaršího období vývoje. Nyní jsem se však více zaměřila až na 60. léta 20. století, kdy byla autorská kniha na počátku své existence.

Autorské kniha (anglicky *artist's book*) je „nejobecnějším označením pro všechna díla umělců, kteří chápou knihu jako svébytné umělecké medium (podobně jako obraz, sochu, performance apod.).“¹

Autorská kniha

„Autorská kniha není kniha o umění.

Autorská kniha není umělecká kniha.

Autorská kniha je sama uměleckým dílem.“²

Guy Schraenen

O téma autorské knihy se zajímali umělci napříč nejrůznějšími uměleckými směry, například Sol LeWitt jako zástupce minimalismu či Andy Warhol jako jeden z nejnámějších představitelů pop-artu.

¹ KOČMAN, J. H., *Nová encyklopedie českého výtvarného umění I*, Academia, Praha 1995, s. 357.

² SCHRAENEN G., *Guy Schraenen collectionneurs*, Saint-Yrieix-la-Perche, 1996.

Termín *artist's book* zazněl poprvé v roce 1967, a i přestože se tento výraz uchytil, můžeme se stále ještě občas setkat s obdobnými označeními jako *book art*, *bookworks*, *book object*.

Autorská kniha představovala dodnes představuje místo pro volné vyjádření autora, které mu dává neomezený prostor pro jeho vlastní experiment. Kniha tím pádem může nést jakýkoli obsah, se kterým umělec může pracovat bez ohledu na pravidla. Žádná totiž nejsou. Ujasnit si však tyto pojmy pro mne bylo základním odrazovým můstkem při procesu tvorby mé vlastní autorské knihy.

4.2/ Polévky

Textová část publikace se skládá ze tří typů materiálů. Vlastních autorských textů, textů od mých přátel a českých food bloggerů a dále pak textů založených na historických faktech či na popisech jednotlivých tradic – jak už naší, tak cizí země.

Myslím si, že toto téma si zaslouží naši pozornost, jelikož polévka je nedílnou součástí našich životů, a to už od pozdní doby kamenné, kdy byla uvařena její první porce.

V roce 1947 přišel americký chemik Williard Frank Libby s objevem radiokarbonové metody datování, která pomáhala určovat stáří biologického materiálu.³ Tento objev pomohl mnoha odborníkům i s určením stáří nalezených zbytků polévek v jednotlivých koutech světa.

I Egyptané polévky milovali. Důkazem je pohřební muž, v jehož hrobě se kromě šperků objevila i ječmenná polévka.

³ V roce 1960 dostal W. F. Libby za vytvoření této metody Nobelovu cenu za chemii.

Římané to s polévkou dotáhli ještě o kus dál, když všem tekutým pokrmům dali konkrétní označení „potus“ (z *potare* = pít), z čehož nakonec vznikl název pro polévku: „le potage“. Rozlehlá Římská říše se také postarala o různorodost surovin, které se staly běžnou součástí polévek, např. koriandr, petržel, tymián, máta, fenykl, česnek, mrkev, cibule a pórek. Ani v Byzantské říši nebyla polévka neznámá. Zde se dokonce na jídelníček dostaly i polévky původem ze střední Asie.

Opravdový boom však zažil tento pokrm až v roce 1492, kdy se Evropanům podařilo objevit Ameriku. S novými plodinami, jako byly kukuřice, brambory, rajčata a nová koření, byly chutě polévek mnohem rozmanitější.

Ve Francii zašla láska k polévkám dokonce tak daleko, že v Paříži roku 1765 otevřeli první světovou restauraci *monsieur* Boulangera, v níž byste marně hledali jiné jídlo, než právě polévky.

Konzervovaná polévka v plechovce spatřila světlo světa poprvé v polovině 19. století. Nejznámější polívky tohoto typu byly ty Campbellovy, které se daly sehnat ve čtyřech různých příchutích. O věčnou slávu této značky se jednou provždy postaral Andy Warhol, známý americký umělec pop artu, který plechovku Campbellovy polévky zobrazil během několika let v mnoha různých variacích.

Tyto skutečnosti z historie mi pomohly k vytvoření jednotlivých sekcí v obsahu knihy. Na podkladech, které mi přinesla obrazová i textová rešerše, jsem tedy začala stavět strukturu budoucí publikace.

5/ PROCES TVORBY

Ve své diplomové práci se snažím zúročit poznatky a dovednosti, které jsem získala během studia. Čerpala jsem nejen ze znalostí, které mi byly předány v ateliéru grafického designu, ale i ze studia rozšiřujících předmětů, zabývajících se fotografií či knižní vazbou, které jsem absolvovala.

Na začátku práce jsem se zabývala rešerší, ale na co jsem se musela zaměřit především, bylo vypracování dostatečného množství textu. Textová část mé autorské knihy se skládá ze tří typů materiálů. Mých vlastních autorských výpovědí, kterými dle svých zkušeností a zážitků vytvářím jednotlivé komentáře, jež vznikaly postupně a objevují se v průběhu celé mé práce.

Další část tvoří texty, které jsem na základě jasných instrukcí a následné osobní schůzky nad polévkou dostala od svých přátel. Tyto texty se zabývají pohledem konkrétních lidí na gastronomii. Zaznamenávají jejich přístup k vaření a sdělují nám třeba například i to, čím se tyto lidé nechávají inspirovat a jaký styl kuchyně preferují. Závěr každé jednotlivé výpovědi tvoří recept na jejich nejoblíbenější polévku. Ke každému receptu je vložen speciální list, do kterého si majitel knihy může zapsat poznámky a vlepit polaroidovou fotografii ilustrující jeho vlastní počin, vytvořený právě na základě předchozího receptu.

V tomto principu práce s knihou můžeme vidět odkaz na tradice, kdy se ručně psané knihy o vaření předávaly z generace na generaci. Zároveň však drží krok s moderní dobou a aktivně využívá produktů dnešní společnosti.

Další část, do které jsem přispěla nejen svými texty, je dvoustrana s krátkými výpověďmi nejoblíbenějších českých blogerů, pro které je jídlo jejich vášní. Tato sekce vznikla na základě e-mailu, kterým jsem tyto gurmány jednotlivě, ve většině případů opakovaně, žádala o vyplnění opravdu skromného dotazníku o třech otázkách.

Nejen tyto dvě samostatné části s výpověďmi lidí z různých prostředí, ale například také přísloví a motta či tip na nejlepší polévkové bistro, tvoří jednotlivé kapitoly mezi

texty faktografického charakteru, které pojednávají at' už o historii polévek, jejich dělení, či tradičních receptech z různých koutů světa.

Jelikož zmíněné texty tvoří velkou a nepostradatelnou část mé práce, věnovala jsem značnou pozornost právě výběru fontu, vhodného pro tento typ publikace.

Veškeré souvislé texty, poznámky i nadpisy, které se objevují jak v samotné knize, tak na doplňujících materiálech, jsou vysázeny fontem Brandon Grotesque.⁴

Tento font vznikl na přelomu roku 2009 a 2010 v berlínské písmolijně HVD Fonts, za jejímž vznikem stojí grafický designér, ale v současné době především typograf Hannes von Döhren.

Bezserifové písmo Brandon Grotesque bylo navrženo v šesti řezech. Je založeno na geometrických tvarech a je ovlivněno písmem Erbar a Kabel, moderními ve 30. letech 20. století. Velký důraz je zde kladen na co nejestetičtější automatické prostrkání mezi jednotlivými znaky, tak, aby byl font dobře čitelný jak na obrazovkách a monitorech, tak v tištěné podobě, a to i u rozsáhlejšího textu.

Pro sazbu delších pasáží jsem volila písmo v řezu Medium, který je ze všech nevhodnější pro souvislý text z důvodu ideální síly tahu písma, která umožňuje jeho plynulou čitelnost. U nadpisů a poznámek používám výraznější Brandon Grotesque Bold.

Základní verze fontu je rozšířena i o znakovou sadu pro podporu jak západní a východní Evropy, tak střeoevropských jazyků, což je velkou výhodou, kterou při sazbě textu v naší řeči můžeme ocenit.

Studio HVD Fonts má v portfoliu i písma, jakými jsou například Brevia, Livory, ITC Chino, FF Basic Gothic, Reklame Script, Pluto či Pluto Sans.

⁴ Tento font získal ocenění TDC2 Award 2011 v kategorii nejlepší písmo.

Následujícím krokem bylo vytvoření layoutu. Ten musel být jednoduchý a zároveň schopný obsáhnout všechny kompozice, které se v knize nacházejí. V celém dokumentu pracuji s textovou mřížkou, kterou považuji při řešení podobného typu materiálu za nepostradatelnou. Slouží nejen jako nejspolehlivější nástroj při zarovnání textu, ale i grafických elementů či fotografií.

Právě fotografie polévek se staly ústředním motivem publikace a byly zachyceny v různých situacích a za použití různých technik.⁵ V knize najdeme jak stylizované kompozice, tak bezprostřední zachycení momentu. Zatímco jsem se díky aranžovaným snímkům snažila zaznamenat především kulinářské výstupy, momentky reflektují v první řadě atmosféru přirozeného prostředí, kde například práci se změnou světelného zdroje nepovažuji za nezbytnou.

Výrazným momentem je použití oranžové barvy, jejíž teplo na nás z celoplošně potišťených stran doslova sálá. Odstín je namíchán tak, aby mohl být použit i pro sazbu souvislého textu. Musel být natolik výrazný, aby nebránil jednoduchému čtení, a zároveň ne příliš agresivní, aby neunavoval oči čtenáře. Tyto barevné tóny v nás navíc mají údajně vyvolávat pocit radosti ze života, jsou totiž symbolem optimismu, podporují trávení, a především chut'k jídlu.

K této práci vznikla i řada ikoněk. Ve svém tvarosloví je každá něčím odlišná od té předchozí, ale dohromady symbolizují jedno: Polévku. Z těchto vektorových motivů vychází značka – stylizovaný symbol páry, která je příznačným rysem pojícím se k polévce, která se podává ve většině případů horká. Znak může svým tvarem evokovat například i nudle z čínské polévky či zčeřenou hladinu, přičemž ani jeden z výkladů není úplně mylný a značce nijak neškodí.

⁵ viz. strana 21

Z jednoduchých ikoněk polévek, zkomponovaných v Illustratoru, vytvářím pattern. Ten se stává vizuálním pojítkem mezi všemi materiály, které v rámci tohoto konceptu vznikly.

Prvním z těchto materiálů jsou zápisníky, které se k Příběhu Polívky neodmyslitelně váží. Jsou totiž navrženy tak, aby do nich mohly být zaznamenávány jednotlivé recepty, na které už v samotné knize nezbyl prostor. Jelikož je struktura zápisníku založena na stejném principu zobrazování jako listy z kapitoly Pod Pokličkou, předpokládám, že bude čtenář s tímto systémem obeznámen a orientace v něm pro něj bude již od začátku jasná.

Významné zastoupení v této doplňující části mají materiály, které lze využít v každé kuchyni. Nejedna stylový kuchař jistě ocení zástěru z kvalitní džínoviny a kůže, která byla navržena designérkou Ivon Fraňkovou pro baristy a bistra. Neméně praktické jsou bavlněné utěrky a ubrousky. K servírování polévek lze využít dvojdílnou keramickou sadu s drobným dekorem.

Pro opravdové milovníky polévek, kteří se nechtějí zmiňovaných motivů vzdát ani v běžném životě, vznikl design triček a plátěných tašek, které mohou doplňovat jejich styl i mimo kuchyň. Příběh Polívky může být díky praktickému využívání těchto předmětů živoucí i mimo formát samotné knihy.

Pro všechny velké fanoušky sociálních sítí, především Instagramu, vznikl profil @storyofthesoup, který umožňuje všem polévkovým nadšencům z celého světa potkávat na jednom místě ostatní lidi se stejným zájmem, sdílet své fotky a čerpat ode sebe navzájem inspiraci, a to vše online.

Se závěrem této kapitoly se mi na rty dere otázka, jestli se dá práce grafického designéra vůbec někdy považovat za finální (?), ačkoli se tak navenek může tvářit.

Přestože mám v počítači již zálohovaný soubor s daty své diplomové práce a přestože mi již několik reálných výtisků této publikace leží v knihovně, stále se mi nechce tento proces absolutně opustit a plánuji další postupy, které by mohly následovat. Zamýšlím se nad tím, jak by mohl Příběh Polívky pokračovat dál. Ideální platformou pro růst tohoto projektu by mohl být blog, umístěný na internetu, který by hravě zvládal editování nových informací, receptů, rozhovorů, ale i třeba cestovatelského deníku dokumentujícího příběh polévky ve světě... Ačkoli už pravděpodobně ne v rámci této diplomové práce, ale v rámci dalšího vývoje, věřím, že Příběh Polívky může žít i nadále. Na první otázku tohoto odstavce si nyní mohu sama sobě odpovědět: „Ne, nedá.“

6/ TECHNOLOGICKÁ SPECIFIKA

Kniha jako taková je stěžejním a nejdůležitějším motivem mé diplomové práce. K ní však byly vytvořeny další rozšiřující materiály s odlišnými požadavky na přípravu a následnou realizaci.

6.1/ Kniha

Při veškerých grafických úpravách a sazbě knihy jsem pracovala s programy Adobe – InDesign, Illustrator a Photoshop, jejichž nástrojů jsem využila i při přípravě materiálů do tisku. Tisková PDF byla připravena pro digitální tisk v barevném režimu CMYK (4/4). Pro mou práci je typická kombinace oranžové (C=0 %, M=77 %, Y=100 %, K=0 %) a černé grafiky a textu. V sazbě používám černou jen jako 100% K, pro větší plochy však volím raději složenou, tzv. barvenou, černou (C=60 %, M=40 %, Y=40 %, K=100 %).

Pro Příběh Polívky jsem jako potiskovaný materiál zvolila mnou velmi oblíbený Munken Pure o plošné hmotnosti 150 g/m². Tento materiál má na dotek velmi příjemnou strukturu a lehké zbarvení papíru dává jemný barevný nádech fotografiím, což jim určitým způsobem pomáhá vytvořit jejich atmosféru.

V kapitole Pod pokličkou se nacházejí zčásti všité a z části vlepené listy menšího formátu, které mají v knize svůj vlastní význam. Těmto listům by měla být věnována zvláštní pozornost, a proto jsou odlišeny použitím jiného materiálu (papír Tiziano Perla o plošné hmotnosti 160 g/m²). Tento materiál se barvou přibližuje k materiálu, ze kterého je vyrobena obálka knihy.

Ručně šitý knižní blok je předsádkami vlepen do poloplátěné tuhé vazby. Hřbet je potažen černým plátnem. Desky obálky často bývají potaženy papírem, avšak já jsem

se její základní materiál, kterým je dvoumilimetrová šedá lepenka, rozhodla přiznat. Obálka je stejně jako hřbet knihy potištěna sítotiskem. Vazba V7 působí estetickým dojmem a její řešení je zároveň velmi praktické a výborně odolává i časté manipulaci. Kniha je opatřena dvěma textilními záložkami. Za tisk i vazbu děkuji grafickému studiu Voala, které sídlí na Praze 7.

Kniha má formát 200 x 250 mm, což je dle mého názoru vhodný formát pro tento typ publikace. Stále se s ním dobře zachází, avšak je natolik rozměrný, že dává chtěný prostor fotografiím.

Fotografie jsou pořízeny trojím způsobem, třemi různými fotoaparáty. Digitální zrcadlovkou (Nikon D5100 s rozlišením 16,2 Mpx a s objektivem Nikon 50 s pevnou ohniskovou vzdáleností a světelností $f/1,4$) jsou pořízeny především stylizované fotografie vyžadující značnou kvalitu kvůli svým následným rozměrům zobrazovaným v knize. Některé další snímky – momentky – jsou pořízeny telefonem Apple iPhone 5s s rozlišením 8 Mpx. Jako třetí fotoaparát byl použit Fujifilm Instax Mini 7s, který je během 5 minut schopný vyvolat polaroid snímek o velikosti zhruba kreditní karty. Rozměr těchto snímků, které vidíme natištěné v samotné knize, se tedy shoduje s realitou.

6.2/ Doplnující materiály

K Příběhu Polívky jsem vytvořila několik podpurných materiálů, které si zachovávají graficky stejný ráz jako kniha a doplňují koncept a myšlenku celé publikace a jejího využití.

Neoddělitelnou součástí Příběhu Polívky je zápisník, který má sloužit jako prostor pro uchování vlastních receptů, poznámek a postřehů. Je tedy vyroben ze stejného materiálu jako listy z kapitoly Pod pokličkou, jejichž obsah je tematicky propojený.

Jedná se o sešitovou vazbu šitou nitěmi. Tento zápisník byl vyhotoven v malém nákladu dvou kusů, ve formátu 155 x 182 mm, což je v poměru zmenšený rozměr knihy. Černobílý tisk tohoto materiálu proběhl na digitální tiskárně.

Určitou část mé práce tvoří i materiály, které jsou ušity z různých textilií. Konkrétně jsem řešila aplikaci designu na tašky, trika, zástěry, utěrky a ubrusy. K potisku tohoto materiálu je nejvhodnější využít techniku sítotisku, jehož výhodou je určitě jednoduchost a opakovatelnost aplikace. Použití sítotisku je navíc vnímáno jako nejtrvanlivější a nejkvalitnější možnost, jak potisknout textilní materiály za současně nejpříznivější ceny.

Dále předkládám také dvoudílnou keramickou sadu. Tu tvoří miska na jednu větší porci polévky a menší talířek. Tato sada slouží skutečně pouze jako maketa. Při reálné výrobě by byl design na keramiku či porcelán aplikován pravděpodobně pomocí výpalu, avšak nyní je přenesen pouze pomocí samolepicí folie, která je vyřezaná na plotru. Takto zhotovený výrobek by v reálu nebylo možné považovat za dobře provedený, jelikož by jeho technologické řešení neobstálo při styku s horkými potravinami ani s vodou.

Tisk plakátu, jehož grafika v sobě nese již zmiňovanou kombinaci oranžových a černých prvků, byl proveden na digitální tiskárně, přičemž data pro tisk byla připravena v režimu CMYK. Plakát je na silném kvalitním papíře Litho-realistic Paper o plošné hmotnosti 270 g/m².

7/ POPIS DÍLA

Výsledkem mé práce je autorská kniha, která se zabývá tématem polévek, přičemž celý tento počin vznikl na základě mých sympatií k dané problematice.

Příběh Polívky, jak se kniha jmenuje, prezentuje formou autorských textů nejen různé recepty na přípravu polévkových pokrmů, ale zabývá se také jejich historií, dělením, významem, ale například i současnou cenovou dostupností. Najdete zde názory a přístupy ke kuchyni, jako takové, ať už kulinářských nadšenců či známých českých foodbloggerů. V této práci se také dozvíte, kde se nachází první pražské polévkové bistro a které tradiční polévky můžete ochutnat za hranicemi naší země. V závěru kniha potěší i milovníky umění a díky svému samotnému zpracování snad i milovníky designu.

Kniha se ve svém principu snaží navázat na tradice a to nejen texty, ale i provedením, které se snoubí s moderním a zábavným zpracováním celého tématu.

Obohacujícím prvkem je již zmiňovaná možnost personalizace, kdy každý čtenář může zanechat v knize vlastní stopu v podobě poznámek a fotografií. Tato skutečnost navazuje mezi majitelem a knihou specifický vztah.

8/ PŘÍNOS PRÁCE PRO DANÝ OBOR

Ohodnotit objektivně svou práci ještě před tím, než je publikována, je pro mě velmi náročný úkol. Za přínos této práce pro obor grafického designu však vnímám už pouze fakt, že mohla vzniknout pomocí tohoto krásného média – autorské knihy. Jak už jsem na začátku této práce jednou zmiňovala, mnohem více přitahují veřejnost tištěné materiály nežli ty elektronické. Upřímně doufám, že kniha bude mít i nadále nezaměnitelnou funkci ve společnosti.

Informace z roku 2010, kdy internetový obchod Amazon.com prodal v jednom ze čtvrtletí více elektronických knih než klasických, tištěných, mě šokovala. Nyní mám však pocit, že se situace mírně zlepšila a že díky zvyšujícímu se zájmu veřejnosti mohou být realizovány i nízkonákladové publikace, jakými jsou nejen autorské knihy, ale například i zin magazíny, specializované na různé obory.

S podobným obsahem knihy jsem se na našem trhu zatím nesetkala, takže doufám, že by si Příběh Polívky našel své čtenáře, kteří by ocenili jak formu zpracování, tak obsahovou část této práce.

9/ SILNÉ STRÁNKY

Silné stránky této práce hodnotím pouze na základě svého subjektivního názoru, avšak doufám, že by se slučovaly i s názorem cílového čtenáře. Příběh Polívky nabádá čtenáře k jeho personalizaci, čímž se pokouší o vznik bližšího pouta mezi konkrétní osobou a knihou. Tento způsob komunikace se mi zdá nejen zábavný, ale také praktický, jelikož je velmi vhodný pro dané téma knihy, kdy je časté, že si potřebujeme některá fakta zaznamenat, přepsat, doplnit či obrazově doložit.

Titul Příběh Polívky nabízí zábavu i pro ty, kdo rádi drží krok s dobou, udržují aktivní život na sociálních sítích. Díky této skutečnosti se může kniha dostat do povědomí širší veřejnosti.

Ačkoli tato práce vznikla na základě mé upřímné lásky k polévce jako k pokrmu všeobecně, bylo by možné aplikovat styl řešení publikace i na jiná odvětví z gastronomie. Mohla by tak vzniknout velmi obsáhlá edice, kde by si na své přišli jak milovníci řízků, salátů, těstovin, tak i mnoha dalších pokrmů. Danému tématu by byl přizpůsoben samozřejmě název, obsah i grafické prvky protínající celou knihu tak, jak to můžete pozorovat u Příběhu Polívky.

Potenciální možnost rostoucího projektu vnímám jako silnou stránku celého konceptu.

10/ SLABÉ STRÁNKY

Jako slabé stránky pracovního procesu své práce vnímám určité části technologického zpracování a dopad na jeho cenu v případě, že by byla tato práce realizovaná těmito technologiemi za účelem prodeje a zisku.

Jelikož jsem tuto práci pojala jako tiskovinu s jistými estetickými ambicemi, byla pro mě při její realizaci důležitá spíše otázka „jak?“ nežli „za kolik?“. Jako autor bych však nechtěla dělat ústupky v otázce kvality zpracování za účelem snížení ceny ani v případě skutečné realizace a následného prodeje.

Snížení ceny by se docílilo přechodem na jiné technologie. Ručně šitou vazbu by nahradila strojově šitá a z digitálního tisku by se pravděpodobně přešlo na ofsetový tisk. Ten by při větším nákladu zajistil nižší cenu za jednu kopii a zároveň by se postaral o vyšší kvalitu tisku. Tento způsob tisku jsem však při realizace své diplomové práce v malém nákladu nevyužila, a tak se nyní cena za jeden kus knihy pohybuje v částkách, které by pro cílového zákazníka nebyly atraktivní.

Při realizaci zakázky ve větším nákladu bych jistě musela zauvažovat nad vloženými listy, které se nacházejí v autorské knize mezi stranami 24–47. Jelikož je knižní blok šitý, ale tyto strany jsou jen v jeho určité části a nenavazují na sebe, musely být dvě strany do knižního bloku vlepeny. Tento postup je akceptovatelný pouze u malého rozsahu realizace, a to z důvodu jak časové, tak technické náročnosti. Proto bych pro tyto speciální listy musela určit jinou pozici nebo najít jiné technologické řešení.

O rozdílu mezi řešením makety v malém nákladu a případnou skutečnou realizací keramiky se zmiňuji i v jedné z předcházejících kapitol.⁶

⁶ viz. strana 22

11/ SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

11.1/ Knižní a periodická literatura

BERAN, Vladimír. *Typografický manuál*.

Praha: Kafka design, 2003. ISBN 0-901824-0-2.

JANÁKOVÁ, Iva. *Ladislav Sutnar Praha New York design in action*.

Praha: Uměleckoprůmyslové muzeum, 2003. ISBN 80-7101-050-2.

KOČMAN, J. H., *Nová encyklopedie českého výtvarného umění I*. Academia,

Praha 1995, s. 357.

KOČIČKA, P., BLAŽEK, F. *Praktická typografie*.

Brno: Computer Press, 2007. ISBN 80-7226-385-4.

PECINA, Martin. *Knihy a Typografie*.

Brno: Host, 2012. ISBN 978-80-7294-813-0.

RENOTIÈRE, Gina: *Autorská kniha. Střet tradice a experimentu: disertační práce*.

Vysoké učení technické v Brně: Fakulta výtvarných umění, 2009; 108 stran.

Vedoucí disertační práce: Doc. PhDr. Petr Spielmann Dr. h. c.

SCHRAENEN G., *Guy Schraenen collectionneurs*, Saint-Yrieix-la-Perche, 1996.

ŠEBESTOVÁ, Eva: *Vím, co je dobré – jím polévku!:* diplomová práce.

Masarykova univerzita v Brně: Fakulta lékařská, 2009; 71 stran.

Vedoucí diplomové práce: MVDr. Halina Matějová

TIMOTHY, Samara. *Grafický design*.

Bratislava: Slovart, 2008. ISBN 978-80-7391-030-3.

11/ SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

11.2/ Internetové zdroje

KLÍMA, Michal: Polévky. [online] dostupné z: <<http://www.hostovka.cz/clanek.php?clanek=315>> [cit. 2016-02-03]

OLVER, Lynne: The Food Timeline [online] dostupné z: <<http://www.foodtimeline.org/index.html>> [cit. 2016-02-03]

THE TYPE DIRECTORS CLUB, TDC Typeface Design Winners 2011. [online] dostupné z: <<https://www.tdc.org/competitionwriteup/tdc-typeface-design-winners-2011/>> [cit. 2016-04-04]

MY FONTS. Creative character - The faces behind the fonts. Hannes von Döhren. [online] dostupné z: <<http://www.myfonts.com/newsletters/cc/201007.html>> [cit. 2016-04-05]

ATOMINFO.CZ, Radiouhlíkové datování: jak funguje nejrozšířenější datovací metoda [online] dostupné z: <<http://atominfo.cz/2012/11/radiouhlikove-datovani-jak-funguje-nejrozsirenejsi-datovaci-metoda/>> [cit. 2016-03-20]

12/ RESUMÉ

The result of my work is author's book about soups. I found my inspiration in my own sympathy to this kind of a meal.

The name of the book is Příběh Polívky (Story of the soup), the book itself is presenting different soup recipes in form of texts, deals with historical background of this meal, takes a closer look on its meaning and takes survey on current affordability. It's also offering you a different opinions and attitudes towards soups of famous Czech food bloggers or culinary enthusiasts. It also contains information where to find the very first Prague soup bistro or what traditional soups you shouldn't miss when traveling abroad. I hope that the book will please all the art and design lover for its artistic way of elaboration.

The book is trying to connect traditional elaboration of the texts and binding with modern and entertaining attitude towards the topic.

One of the entertaining elements is (already mentioned) possibility to customized the book with your own notes or photos. This will create unique relationship between the owner and the book.

This project is supported by many other materials around which retain the same graphic character as the book and additionally complete the whole concept of this publication.

What can be really useful in every kitchen is a little notebook to write down all the important notes or interesting recipes. Every culinary enthusiast will certainly appreciate design apron or cotton towels or napkins. Two-piece ceramic set with little design elements can be used to serve soups.

I have also prepared original design of t-shirts and canvas bags for the real soup lovers. Both articles can be easily used in a daily life outside of the kitchen. Thanks to these additional details the Příběh Polívky (Story of the soup) can keep living beyond the book itself.

13/ SEZNAM PŘÍLOH

(všechny uveřejněné fotografie jsou vlastní)

Příloha 1 | skici, materiálové zkoušky

Příloha 2 | skici, materiálové zkoušky

Příloha 3 | obálka knihy

Příloha 4 | ukázka z knihy

Příloha 5 | ukázka z knihy

Příloha 6 | ukázka z knihy

Příloha 7 | ukázka z knihy

Příloha 8 | ukázka z knihy

Příloha 9 | ukázka z knihy

Příloha 10 | ukázka z knihy

Příloha 11 | ukázka z knihy

Příloha 12 | ukázka z knihy

Příloha 13 | ukázka z knihy

Příloha 14 | ukázka z knihy

Příloha 15 | obálka zápisníku

Příloha 16 | ukázka ze zápisníku

Příloha 17 | ukázka ze zápisníku

Příloha 18 | sítotisk – proces přípravy

Příloha 19 | sítotisk – proces tisku

Příloha 20 | plakát

Příloha 21 | potisk trika

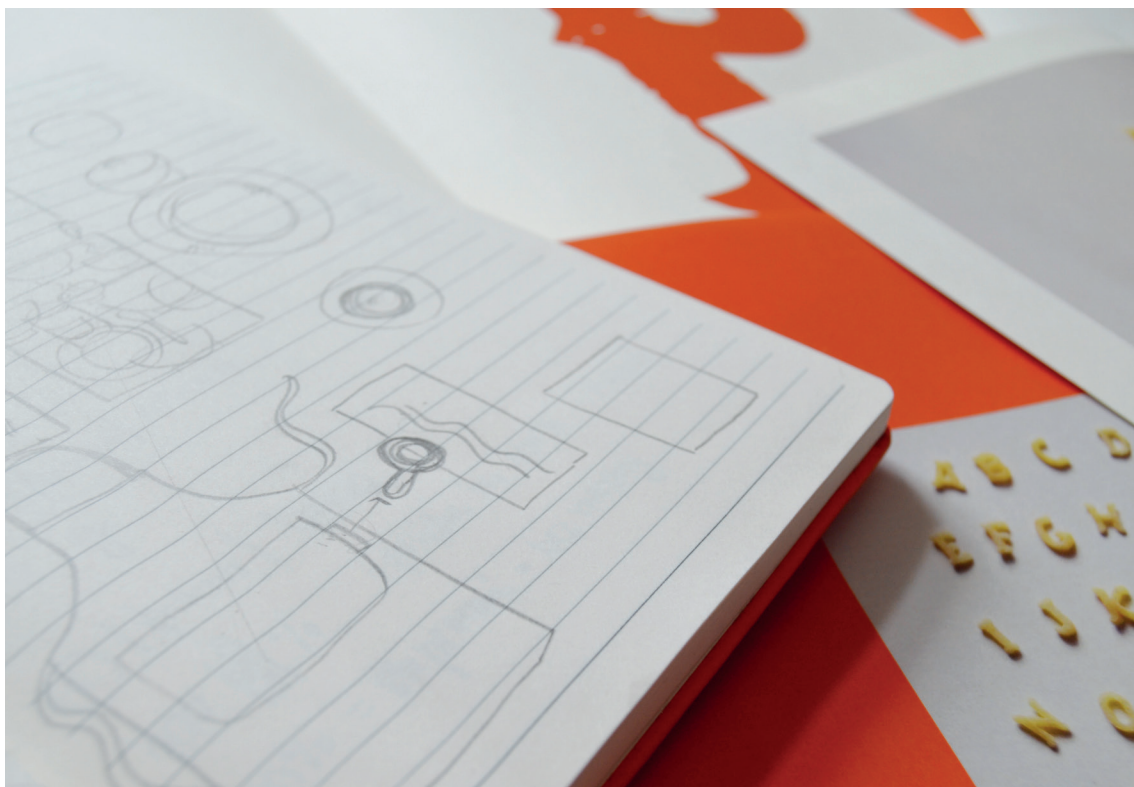
Příloha 22 | rozšiřující materiály a kniha

Příloha 23 | rozšiřující materiály ke knize

Příloha 24 | detail knihy

Příloha 25 | rozšiřující materiály a kniha

Příloha 1 | skici, materiálové zkoušky

Příloha 2 | skici, materiálové zkoušky

Příloha 3 | obálka knihy

Příloha 4 | ukázka z knihy

Příloha 5 | ukázka z knihy

Příloha 6 | ukázka z knihy

Příloha 7 | ukázka z knihy

Příloha 8 | ukázka z knihy

Příloha 9 | ukázka z knihy

Příloha 10 | ukázka z knihy

Příloha 11 | ukázka z knihy

Příloha 12 | ukázka z knihy

Příloha 13 | ukázka z knihy

Příloha 14 | ukázka z knihy

Příloha 15 | obálka
zápisníku

Příloha 16 | ukázka
ze zápisníku

Příloha 17 | ukázka
ze zápisníku

Příloha 18 | sítotisk – proces přípravy

Příloha 19 | sítotisk – proces tisku

Příloha 20 | plakát

Příloha 21 | potisk trika

Příloha 22 | rozšiřující materiály a kniha

Příloha 23 | rozšiřující materiály ke knize

Příloha 24 | detail knihy

Příloha 25 | rozšiřující materiály a kniha

